

by k vypátrání pachatele přispěly, nýbrž byl povinen uvést i okolnosti, z nichž by se dalo souditi na to, zda tvrzený úraz se vůbec přihodil čili nic. To rozsudek sám připouští v oné části, v níž pojednává o urážce, které se podle tvrzení soukromé obžaloby dopustil obžalovaný tím, že obviňoval Ch-ovou, že chce z tvrzeného úrazu těžiti. Pro posouzení, zda tvrzený úraz se stal a zda se stal za takových okolností, jak to tvrdila Ch-ová ve svém oznámení, jest zajisté osobní věrohodnost udavatelky důležitou okolností; poukázati k okolnostem, jež by po případě byly s to, by podvrátily absolutní věrohodnost udavatelky, byl obviněný tím více oprávněn, když Ch-ová bezprostředně po tvrzeném úrazu nikomu z personálu lázně obsluhujícího ani inspekčnímu lékaři ani správě lázní ničeho neoznámila a se svými nároky vystoupila teprve po více než šesti týdnech. Poněvadž Ch-ová nároky své z úrazu uplatňovala vůči správě lázní a také její oznámení čelilo proti lázeňskému personálu, byl obviněný, jako ředitel lázní, již tímto svým postavením nucen, by na obhájení lázeňského podniku přednesl vyšetřujícímu četníku vše, co by mohlo vésti k vypátrání a zjištění objektivní pravdy. Byl tedy i nucen těmito zvláštními okolnostmi za účelem uplatnění zvláštního zájmu lázeňského podniku přednésti tak, jak se stalo i ony okolnosti, v jichž sdělení se spatřuje vyjevování skutečností života rodinného a soukromého. V tom směru jest pochyben názor rozsudku, že projevení tělesné nebo duševní vady Anny Ch-ové nesouvisí s věcí, o níž se četnické šetření konalo. Oba rozsudky porušují již pro toto pochybení v pojmání skutkové podstaty onoho přestupku zákon. Bylo proto zmatečnými stížnostmi generální prokuratury na záštitu zákona podle §§ 33, 292 tr. ř. vyhověti a ve věci uznati, jak se stalo, aniž bylo třeba zvláště zabývat se i otázkou, zda jde tu vůbec o projev veřejný a zda tvrzení, že soukromá obžalobkyně jest hysterickou, za daných okolností týká se cti se dotýkající skutečnosti života soukromého nebo rodinného, jak § 489 tr. zák. předpokládá.

Čís. 2653.

Výraz »skutečné násilné vztazení ruky« není v § 81 tr. zák. míněn doslovně, nýbrž jest jím rozuměti každé násilí směřující proti osobě vrchnostenského orgánu (a to i vzhledem k věci, již nutně potřebuje k výkonu služby), má-li jím podle úmyslu pachatelova býti zmařeno nebo vynuceno úřední jednání. Není třeba, by se násilí za všech okolností dotklo vrchnostenské osoby, nýbrž stačí každý útok podniknutý na tělo oné osoby, třeba se minul cílem (nezdařil); spadá sem i hození kamenem, který nikoho nezasáhl.

Nezáleží na tom, zda činí odpor jednotlivce a zda úřední výkon proti němu směřuje čili nic, či zda se sdruží k společnému útoku více osob (aniž by ovšem došlo k srocení), ani na tom, zda útok byl podniknut proti jedné nebo více vrchnostenským osobám, konajícím službu (policejní kordon).

(Rozh. ze dne 10. února 1927, Zm I 545/26).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 1. července 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §u 81 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po věcné stránce (čís. 9 a) §u 281 tr. ř. namítá stěžovatel, že zjištěný děj nestačí k naplnění skutkové podstaty zločinu podle §u 81 tr. zák., protože 1. v pouhém hození jediným kamenem nelze pojmově spatřovati útok proti více vrchnostenským osobám, nýbrž pouze vůči jedné; že v něm nelze spatřovati zprotivení se vůbec, zvláště ne tenkrát, když úřední osoba proti pachateli útoku ještě nezakročovala a tento, podniknuv útok, ihned se dal na útěk; že hození kamenem není jedním způsobitelným, by zmařilo úřední úkon; že nelze mluvit o skutečném násilném vztažení ruky, dokud nebylo (jako tu) zjištěno, kam kámen dopadl, a že zasáhl některého strážníka ať přímo nebo nepřímo; 2. že nebyla zjištěna subjektivní stránka skutkové podstaty, že pro ni není opory ve výsledcích řízení a, co soud v tom směru uvádí, že nepostačuje k plnému důkazu. Zmateční stížnost není v žádném směru odůvodněna. K 1. Trestní sankci podle § 81 tr. zák. podléhá, kdo se zprotiví (činí odpor) osobě vrchnostenské, pokud plní nějaký vrchnostenský příkaz nebo koná svůj úřad nebo službu — násilím buď fysickým («násilným vztažením ruky») nebo psychickým («nebezpečnou pohrůžkou») v úmyslu, by byl úřední výkon zmařen neb aby vrchnostenská osoba byla k němu donucena. Nezáleží na tom, zda činí odpor jednotlivec a zda úřední výkon proti němu směřuje čili nic, zda se sdruží ku společnému útoku více osob — aniž by ovšem došlo ke sročení, a nesejde ani na tom, zda byl útok podniknut proti jedné nebo více vrchnostenským osobám, konajícím službu. Výraz »skutečné násilné vztažení ruky« nemíní se tu doslovně, jak patrně z další zmínky o zbrani (nebezpečném nástroji), nýbrž dlužno jím rozuměti každé násilí, směřující proti osobě vrchnostenského orgánu (také vzhledem k věci, již nutně potřebuje k výkonu služby), má-li jím podle úmyslu pachatelova býti zmařeno nebo vynuceno úřední jednání (Lammach III. 102). Není tedy třeba (jak mylně za to má stěžovatel, by se násilí za všech okolností dotklo vrchnostenské osoby, nýbrž stačí každý útok podniknutý na tělo vrchnostenské osoby, třeba se minul cílem a se nezdařil. Tomuto výkladu nasvědčuje nejen přirozený smysl slov »vztažení ruky«, které v sobě neobsahuje nutně také výsledek vztažení, tedy zasažení dotčené osoby rukou, nýbrž znamenají povšechně činnost směřující k tomu, by byla zasažena osoba, proti níž se ruka vztahuje. Pro tento výklad mluví i úvaha, že by účelu §u 81 tr. zák. nebylo dosaženo a přičilo by se duchu a účelu zákona, kdyby násilné činy toho druhu, totiž útoky, proti tělu vrchnostenské osoby směřující, ale těla jejího nezasahující (na př. nezdařený úder holí, hození kamenem, chybná rána z pušky), které vesměs se minou cíle a jichž nelze podřaditi pod pojem vyhrůžky, poněvadž nejsou pouhým opovědáním, nýbrž již uskutečněním zda, byť i bezvýsledným, byla vyloučena z trestní sankce §u 81 tr. zák., přes to, že poukazují k vyššímu

stupni protiprávního maření úředního výkonu fyzickým násilím na vrchnostenské osobě a ohrožují její bezpečnost mnohem účinněji než na př. pouhé zlé nakládání (urážka skutkem), která nepochybně naplňuje pojem násilného vztažení ruky. Dlužno proto i v nezdařeném násilném útoku na tyto vrchnostenské osoby (hozením kamene, který nezasáhne) spatřovati skutečně násilné zprotivení se ve smyslu §u 81 tr. zák. a to dokonané. Dlužno totiž uvážiti, že pachatel, podniknuv útok, učinil vše, co se své strany mohl předsevzítí, by se vrchnostenská osoba setkala s činným odporem, takže nezávisí více na jeho vůli, zda se vyvinou další události, jež svým útokem vyvolal a k nimž dal podnět ve příčině spojitosti s ním, či zda bude jim nezávisle na pachateli zabráněno. Útok, třeba nezdařený, není tudíž pouhým činem vedoucím ke skutečnému vykonání odporu, nýbrž již samým zprotivením se skutečným násilným vztažením ruky (srov. rozh. sb. n. s. č. 1767.). Poněvadž v souzeném případě soud zjistil, že obžalovaný hodil kamenem proti hustému kordonu jízdni stráže, uzavírajícímu ulici, když v zájmu zachování veřejného pořádku zakročovala proti demonstrantům, shledal právem v jeho jednání zprotivení se stráži čili »více nezjištěným vrchnostenským osobám«. Již shora bylo poukázáno na to, že i jediným kamenem lze podniknouti útok proti více osobám, stojí-li těsně vedle sebe; není vyloučeno, že i jediný hozený kámen může odrazem zasáhnouti více lidí. Že vržení kamenem po stráži při pouličních demonstracích může zmařit její služební výkon, je rovněž nepochybné, uváží-li se, že napadená stráž, jsouc takovým útokem nucena pronásledovati pachatele, odvádí se od hlavního svého úkolu, zjednatí klid a pořádek, jak tomu bylo i v souzeném případě, zejména však, přihlíží-li se k souvislosti s ostatními útoky, jimž tehdy stráž musila čeliti. Že pro pojem zprotivení se jest lhostejno, zda směřoval služební výkon proti pachateli čili nic, bylo již řečeno; že na povaze podniknutého útoku ničeho nemění okolnost, že se dal pachatel na útěk, jest samozřejmé.

Čís. 2654.

Ke skutkové podstatě krádeže v subjektivním směru se sice vyhledává, by pachatel jednal pro svůj užitek, nežádá se však, by obmýšlel věc si osvojiti a užitek podržeti pro sebe; stačí, vezme-li věc (nebo vědomě spolupůsobí při odnětí věci spoluzlodějem) a jinému ji daruje, nebo vezme-li ji ve prospěch jiného, vyjímajíc okradeného, nebo ji ponechá spoluzloději.

K pojmu krádeže ve společnosti (§ 174 II. a) tr. zák.) se nevyhledává formální dohody mezi spoluzloději a nezáleží na tom, zda činnost jednotlivých spoluzlodějí je v podstatě spolupachatelstvím či jen pomáháním; stačí, jsou-li všichni spoluzloději na místě činu přítomni a vědomě spolupůsobí, mohouce při tom spoléhati jeden na spolupráci druhého. Spoluzlodějem jest i ten, kdo přispěl k provedení činu jen částečně, třeba v roli podržené, jen když byl veden tímž zlým úmyslem k dosažení společného cíle (byť i bez předchozí dohody), nestačí však pouhá přítomnost na místě činu bez úmyslu spolupůsobiti při krádeži a bez jakékoliv aktivní činnosti, ani pouhé opomenutí překaziti krádež.